ఎర మింగిన చేప

ద్వివేదుల విశాలాక్షి

చెరువొడ్డున చెట్టుకి ఆనుకొని కూర్చున్నాడు వెంకటరావు. సాయంత్రం ఎండ నును వెచ్చగా వంటికి తగులుతున్నది. చెరువులోని కొంగలు ఒడ్డుకివచ్చి ఎండ కాచుకొంటున్నాయి. కొన్ని కొంగలు ఒంటికాలిమీద నిలబడి జపం చేస్తూ పీటపై తేలి, తళుక్కున మెరసి, నోటి కందకుండా తప్పించుకొనిపోయిన చేపల్ని తలచుకొని జపం విడిచి లొట్టలు వేస్తున్నాయి.

చుట్టుపక్కల [illegible] నీళ్ళలో మోకాలు మునిగి, తెల్లగా తోమిన ఇత్తడి బిందెలు నిండా నీళ్ళు ముంచుకు పోతున్నారు. ఇంకొందరు అక్కడక్కడే చాకిరేవు పెట్టి తీరుబాటుగా [illegible], కథలు చెప్పుకొంటూ మధ్య మధ్య [illegible]కొంటున్నారు. పిల్లలతల్లులు కొందరు "తలో" అని గట్టెక్కి మారాంచేస్తున్న పిల్లల్ని రెక్కపట్టుకు నీళ్ళలోకి లాగి, [illegible] తోమి తోమి కడుగుతున్నారు.

ఏదో పిల్లలు అల్లరికోసం అరుస్తో[illegible] చెరువులో నీళ్ళు అంతచల్లగా వుండవు... అనుకొన్నాడు వెంకటరావు. రోజూ అతడిపాటికి స్నానం ధ్యానం ముగించి ఇంటిదారి పట్టేవాడు. కాని ఆరోజు ఏదో కారణాన అతనిలో స్తబ్ధత ఏర్పడింది. అంత తొందరగా స్నానం చేసి ఇంటికి పోకపోతే మిగిలిపోయే రాచకార్యాలేం లేవు అనిపించింది. గట్టుమీదకూర్చుని చెరువులో చేపలుపడుతున్న జాలరిపిల్లల్ని చూస్తూ కాలాక్షేపం గడిపేడు. ఆ పిల్లలు రోజూ తెల్లవారుతూండగా చేపలవేట మొదలు పెడతారు. ఎండ నడినెత్తికెక్కి కడుపులో కరకరలాడేవరకు ఆ పనిలో నిమగ్నమయ్యే వుంటారు. [illegible]

ఫలితంగా దొరికినరోజు ఏ కొద్దిపాటో చిన్న చిన్న చేపలు దొరుకుతాయి. లేనిరోజు అవీ లేవు. అయినా తమ ప్రయత్నంమాత్రం వాళ్లు మానరు. మళ్లు చివరికి ఎరకట్టి-గాలం నీటిలో వేసి ఆశగా ఎదురు చూస్తుంటారు.

ఎన్నో చేపలు నీటిలో మెరుస్తూ అటు ఇటు తిరుగుతూంటాయి. కొన్ని ఎరకి అమాత్రం తమాత్రం దూరంలో తప్పిపోతాయి, కొన్ని చూసినా ఏం తిండిలేద్దూ అనే విరక్తి భావంతో వదలి పెడ్తాయేమో అనిపించేది వెంకటరావుకి. లేకపోతే కంటపడిన ఆహారాన్ని అంత దగ్గరలో ఒదులుకొని దూరంగా ఎందుకు వెళుక్కొంటూ పోతాయి? బహుశ వాటి ఆయువు ఇంకా మూడివుండదు; లేక ఆ మాయా వాగురంలోని మర్మం గురించి వాటి అమ్మో, అమ్మమ్మో హెచ్చరించి వుంటారు-అనుకొనేవాడు వెంకటరావు.

కాని, పంతంలా కన్పించే ఆ ఆకర్షణనుంచి ఎంతకాలం తప్పుకు తిరగ్గలవు? ఎప్పుడో అప్పుడు కడుపునిండుతుందన్న ఆశతో, ఆయాచితంగా ఆహారం దొరికిందన్న సంతోషంతో ఆ ఎరనిశాస్త్రా మింగిపూరుకుంటాయి. మొదట రుచిగా నోట వూరించే ఆ ఆహారం పొట్టలో కసుక్కున ముల్లులాగాదిగి, ప్రాణం గిలగిలాడినప్పుడు వాటికి తెలుస్తుందేమో? తాము మోసపోయామని విచారిస్తాయేమో? కాని ఫలితం శూన్యం, అప్పటికే జరగవలసిన క్రియ జరిగిపోతుంది. ఇంక వాటికి విముక్తి వుండదు. అంతటితో ఆ బ్రతుకు సరి.

మోసపోయి ఎరనిమింగి గిలగిలాడేవి చేపలేక్కటేనా? అని ఆలోచించేవాడు వెంకటరావు. కాదు. ప్రతి ప్రాణి తన జీవితంలో ఏదో రకమైన ఎరలో తగుల్కొంటూనే వుంటుంది. అతి తెలివైన వాణ్ణి అనుకొని మురిసిపోతున్న మనిషి కూడా ఒక్కొసారి ఆ ఆకర్షణకి లోనై ఆ ఎరని కమ్మగా అరగిద్దామని ఆశపడ్తాడు. అది కడుపులోకి దిగుతూండగానే తన తప్పు తెలుసుకొంటాడు. కాని ఒకసారి మింగినదాన్ని తిరిగి బయటికి తియ్యలేడు. ఆ బాధ అనుభవించవలసిందే.

వెంకటరావు కెందుకో ఆ రోజు ఆలోచన లన్నీ ఎప్పుడో గడిచిపోయిన తన జీవితం చుట్టూ, ఎదురుగా నీటిలో పరుగులు పెడ్తున్న చేపల చుట్టూ తిరుగు తున్నాయని పించింది. "ఛీ ... ఈ చేపలకీ నాకూ సామ్యం ఏమిటి? రెండింటిని కలిపి ఆలోచించడమేమిటి?" అను కున్నాడు. జాలరి కుర్రాడు హుషారుగా ఈల వేస్తూ గాలం పైకి లాగేడు. గాలంచివర సూర్య కాంతిలో తళతళ మెరుస్తున్న చేప, కడుపు లోని రక్తాన్ని, కన్నీటిని కలిపి కారుస్తున్నది. జాలరి కుర్రవాడు చేపని వదిలంగాతీసి ప్రక్కన ఇసుకలో పెట్టేడు. ఎరమింగి ఒడ్డున ఇసుకలో గిలగిల కొట్టుకొంటున్న చేప "నీకూ నాకూ సామ్యంలేదా వెంకటరావూ?" అని ప్రశ్నించింది

వెంకటరావు ఆ సామ్యం అట్టే గాలించ నవసరం లేకుండానే దొరికిపోయింది. తమ ఇద్దరిమధ్యగల సామ్యమేమిటో తనకి తనే అన్వయించుకొంటున్నాడు వెంకటరావు.

అరవై రూపాయల జీతంగల ఉద్యోగాన్ని, అనాథయువతురాలైన అన్నపూర్ణని అతని చేతుల్లో పెట్టి తన బాధ్యత తీరిపోయినట్లు పరలోక ప్రయాణం కట్టేరు వెంకటరావు తండ్రి. అన్నపూర్ణ తలిదండ్రులు ఆపాటి బాధ్యతకూడ నిర్వహించలేదు. అన్నీ మేనమామకే వదలి ఏనాడో తరలిపోయేరు. వెంకటరావు కాళ్లు కడిగి, కన్యను చేతిలో పెట్టి, "ఇదిగో అబ్బాయి ఇంక నీదే పూచీ" అని బరువు దింపుకున్నాడు అన్నపూర్ణ మేనమామ.

పదేళ్లు అటునుండి ఇటు తిరిగేసరికి కరువు కాటకాల తత్కాలమూలంగా వెంకటరావు జీతం మాటపాటిక్కి పెరిగింది. జీతంతోపాటు సంసారంకూడా పెరక్కపోతే ఏం అందంగా వుంటుందని అన్నపూర్ణ ముగ్గురు బిడ్డల్ని కనింది. ఫామిలీ ప్లానింగు వాళ్ళ ప్రబోధాలు చెవినిపడి బుర్రకెక్కేసరికి అన్నపూర్ణ నాల్గవ బిడ్డకి స్వాగతం పలికేందుకు సిద్ధంగా ఉంది.

ఇంతకన్న ఎక్కువమంది బిడ్డల్ని కనకూడ దని వెంకటరావు తీర్మానించుకున్న నాలుగోజు లకే అన్నపూర్ణ నాలుగో బిడ్డని వెంటబెట్టుకొని

తలిదండ్రుల్ని చూసొస్తానని వ్యగ్గా వి కి ప్రయాణం కట్టింది.

కష్టంలో ఉన్న వెంకటరావుని అన్నపూర్ణ అమ్మమ్మ ఆదుకొన్నది. "నీకేం భయంలేదు నాయనా! నీ బిడ్డల్ని నేను చూసుకొంటాను. భగవంతుడు రక్షించి, పదేళ్లు చల్లగా గడిచిపోతే నీ పిల్లలు చేతికందుతారు" అన్నాది ఓదార్పుగా.

అన్నపూర్ణ పోయిన మరునాటి నుండి ముగ్గురు పిల్లల తండ్రి, ముప్పైఏళ్లు పైబడ్డ మూటపాలిక రపాయల గుమాస్తాగా రిండిమమ్మూ కన్యాదాతల్ని కాలికి బలపాలు కట్టుకు తిరిగేరు. అయినా వెంకటరావు చలించలేదు. కళ్ళెదుట నిల్చిన ఆడపిల్లలకి, రవివర్మ ఫొటోలో మేనక ముందు నిల్చిన విశ్వామిత్రుడి పోజులో చెయ్యెత్తడం పెట్టేడు. హితవు చెప్పబోయిన పెద్దలముందు "నాకీ జన్మకి ఇంతే సౌఖ్యం రాసిపెట్టున్నది. లేకపోతే అన్నపూర్ణ బ్రతికుండేది" అని కళ్లనీళ్ల కార్చేవాడు.

వెంకటరావుకోసం అరెస్ట్పాటు ... ప్రయాణం ... వేసుకొన్న అన్నపూర్ణ అమ్మమ్మ మాటమాత్రంగానైనా చెప్పకుండా ఒక రోజు రాత్రికిరాత్రే పరలోకానికి ప్రయాణ మయింది. పాపం వెంకటరావు రెండుచేతులా చెయ్యి కాల్చుకొంటూ పిల్లల్ని తన కడుపు నింపుకొంటూ కాలాన్ని ఈడ్చుకొచ్చేడు.

ఓపికకి చేవకి, వెంకటరావుకి ... సామ్యంకోసమే ఈ కథైతే అతడు ఇక్కడి నుంచే ఆలోచించవచ్చు. అయినా ఎందుకో తన జీవితానికి శ్రీకారం చుట్టినప్పటినుంచి తన కథ చెప్పుకోడం వెంకటరావుకో సరదా.

ఈడొచ్చిన ఆడపిల్ల లిద్దరికీ బరంపురం పట్టు పంచె, శృంగవరపుకోట కంచె ... ఇచ్చి ఒక వరహా పీటకట్నంగా ఇచ్చి వైభవంగా పెళ్ళిళ్ళు చేసేడు వెంకటరావు. పసుపు కొమ్ము, కొబ్బరికాయ సారెగా తీసుకొని ఆడపిల్లలు అత్తారింటి ముఖం పట్టేక మిగిలింది

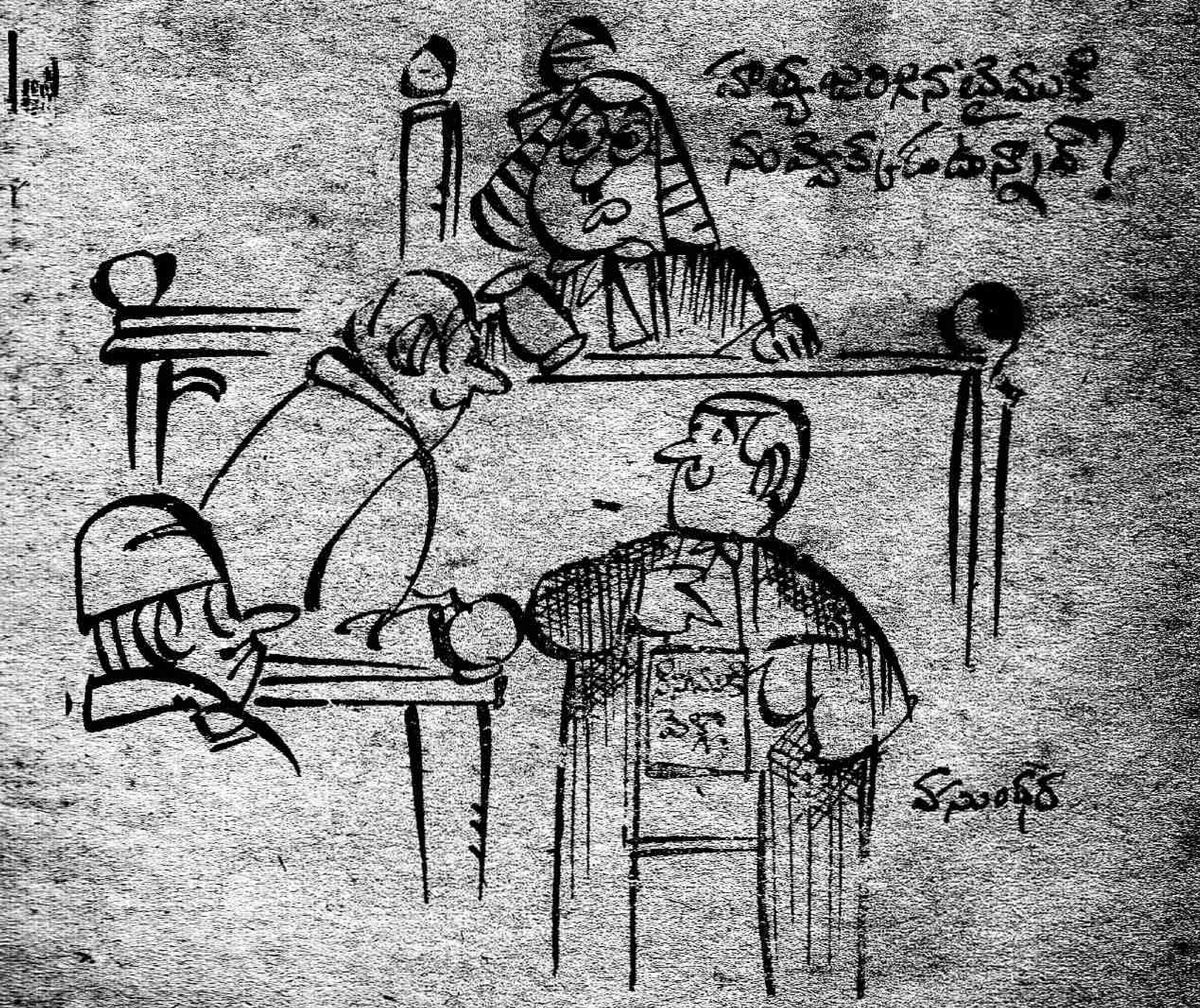

వెంకటరావు. మెట్రిక్యులేషన్ పాసైన కొడుకు. పిల్లాడి చదువు కోసమని అధికార్ల కాళ్ళు పట్టుకొని పట్నం ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకొన్నాడు వెంకటరావు. అక్కడ ఒకభాగం ఇంట్లో అద్దెకిదిగి అక్కయ్యాఅక్క స్థిమితపడ్డాడు. తన బరువు బాధ్యతలు చాలావరకు తీరిపోయేయని సంతోషించేడు.

ఆ ఇంటాయన వయసుమళ్ళిన వృద్ధుడు. అతనికున్న బంధకమల్లా, పెంకులు చెల్లాచెదరై సూర్యచంద్రుల్ని ఇంటో కట్టివేసిన ఆ యిల్లూ, తల్లిదండ్రుల్ని కోల్పోయి గుండెల మీద కుంపటిలావున్న వయసుకొచ్చిన మనమరాలు. ఆ పిల్లపేరు అరుణ. చురుకైనపిల్ల. తాతయ్యంటే అరుణకి చెప్పలేనంతఅభిమానం. తాతయ్య ఏపనైనా కళ్ళతో ఆదేశిస్తే చాలు "తూచా" తప్పకుండా చేసుకుపోతుంది.

ఇల్లూ, వాకిలీ పొందిగ్గా దిద్దుకొని, ముసలాయనకి కావలసిన రీతిగా వండిపెట్టేది. వెంకటరావంటే ముసలాయనకి, అరుణకి చాలా అభిమానం. "మీరేంవండుకుంటారు, ఆకూరా, బియ్యం ఇటు పడేయ్యండి. మా అరుణ వండి పడేస్తుంది" అనేవాడు ముసలాయన. ఒకదానికి మరొకటి కల్పించి నాలుగురకాల పదార్థాలు రుచికరంగా వండి వడ్డించి పెట్టేది అరుణ. అన్నపూర్ణ పోయాక అంత రుచికరమైన భోజనం వెంకటరావు తిన్నది తిరిగి

కొద్దిలోనే ఐమకట్టి వచ్చేరు వెంకటరావు. పాపం ఇంకా ఆ సొమ్ములో అరవై పైసలు మిగిలుండ గానే కన్నుమూసేసు అరుణ తాతయ్య.

అరుణ కాపురాని కొచ్చిన ఒకటి రెండేళ్లు సుఖంగా ఏం గడిచేయో! ఆటు తర్వాత ఏ సంక్రాంతి వారింట్లో ఇంగువ వెళ్లి పాపనలవి వెదుక్కుతుండా గడవలేదు. వెంకటరావు రిటైరు అయ్యేసరికి అరుణ ఆరుగురు ఆడపిల్లల్నికని ఏదోసారి వంశో ద్ధారకుడు పుట్టాడని ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నది. వెంకటరావుకి కొడుకున్నా, ఆమె కడుపులో మగపిల్లాడు పుట్టిందే ఆమెకి తృప్తి కలుగలేదు మరి. అందుకే మొదటి కాన్పునుంచి ఈసారి మగపిల్లాడు అని ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నది ఆ భగవంతుడు కరుణించకపోతే ఆమేం చెయ్య గలదు! నిరీక్షించడం తప్ప!

అన్నపూర్ణలానే తన జీవితంలో సుఖం అంతమైపోయిందనుకొన్న వెంకటరావు, అరుణ కన్పించాక తన అభిప్రాయం తప్పను కున్నాడు. తను కోల్పోయిన జీవితానందాన్ని తిరిగి పొందగలనని ఆశతో అడుగులు ముందుకు వేసేరు.

ఆలోచనలలో, ఆశలలో అతని జీవనంత బాగా చిగురించి, పుష్పించింది. కాని అవరణ కొచ్చేసరికి అంత సరిగా పాలన, పోషణలేక, తగినన్ని నీళ్లు లేక ముడుచుకుపోయి మునగాడు వేసి వాడిపోయింది.

ఇంటికి వచ్చేసరికి ఈగల్లా ముసిరేవారున్నారు. ఏడాదిలో అర్నెల్లు బావకడుపుతో, ఆరుకాళ్ళతో ఈసురోమనే భార్యనీ చూసి, తను ఆర్థికంగా ఆదుకోలేనంత సంసారాన్ని పెంచు కొన్నందుకు లోలోపల కుమిలి పోవడం తప్ప వెంకటరావుకి వేరు మార్గం లేకుండా పోయింది. అతను ఆశించిన సుఖ జీవనం కళ్ళ ముందు కంపుకొట్టు సమయాల్లో, దాన్ని పెళ్ళగించి అతనికి మరీ బాధ కల్గించింది.

"లేకేం చేపా! నీకూ, నాకూ చాలాసామ్యం వున్నది. ఇద్దరం వెనక విపత్తులు చూసుకో కుండా కడుపు నిండుతుందన్న ఆశతో, వాంఛ తీరుతుందన్న ప్రలోభంతో కళ్లు మూసుకొని ఎరమింగి పూరుకొన్నాం. ఇప్పుడది మన ప్రాణాలను తోడుతున్నది. ఈ బాధ అనుభ వించటం మినహా మనకి వేరు మార్గంలేదు" అన్నాడు వెంకటరావు.

కాని ఆ మాటలు వినిందికి ఎరమింగిన చేప అక్కడ లేదు. అది గాలి వాడింట్లో కుండ ఉడుకుతున్నాది. ★